

VREDE ZOEKEN IN EEN TIJD VAN OORLOG

In de maanden juli en augustus gaan velen van ons op vakantie. In eigen tuin, land of elders in de wereld. Even een tijd van ontspanning en rust. In de maand augustus staan wij stil bij het einde van de Tweede Wereldoorlog. Nazi-Duitsland capituleerde al in mei. Japan hield de strijd vol tot 15 augustus 1945. Het land gaf zich aan de geallieerden gewonnen na de verschrikkelijke atombombardementen op Hiroshima en Nagasaki. Vele duizenden burgers stierven.

Wederopbouw

Na de oorlog volgden in Nederland de jaren van de wederopbouw. Er werd hard gewerkt en het land kwam er weer bovenop. Wij werden welvarend en steeds meer mensen ging het voor de wind. Nog steeds is dat voor de meerderheid van de bevolking het geval maar wij beseffen onze kwetsbaarheid. Er zijn zorgen over ons klimaat en over de kwaliteit van de natuur. Steeds meer burgers hebben ook in ons rijke land

geldzorgen. Opnieuw woedt een vreselijke oorlog in Europa. De meeste politici spreken stevige taal. Eerlijk gezegd ben ik verbaasd over het gemak waarmee niet zelden door deskundigen, gezien de vreselijke beelden uit oorlogsgebieden, over een dreigende oorlog wordt gesproken. Hoe kan vanuit christelijk perspectief de huidige situatie worden beoordeeld?

Indammen van oorlog

Als een van de weinige morele leiders in onze wereld doet paus Franciscus voortdurend oproepen tot dialoog en het zoeken van vrede. Hij staat daarmee in de lijn van de jonge Kerk. De christenen in de eerste eeuwen vormden een kleine minderheid in het Romeinse Rijk en waren overwegend pacifisten. Zij kenden het woord van de Heer: *wie het zwaard opneemt, zal door het zwaard vergaan*. Na de bekeering van keizer Constantijn ontstaat er een nieuwe situatie. Er komen christelijke overheden en tot schrik van menig gelovige gaan christelijke vorsten oorlog voeren. Voor theologen is er zo werk aan de winkel. Zij moeten nadenken over het vraagstuk van oorlog en vrede en met name over de vraag wanneer een oorlog legitiem genoemd kan worden. Grote theologen als Ambrosius en Augustinus hebben hun hoofd gebroken over deze vraag. Zij ontwikkelden de leer van de rechtvaardige oorlog. Niet om oorlog te legitimeren maar juist om oorlogen in te dammen. Alleen een verdedigingsoor-

log is legitiem en er moet een strikt onderscheid zijn tussen soldaten en burgers. De waterbronnen, de akkers en de wijngaarden van de tegenstander mogen niet worden vervuild of vernietigd. Als wij deze Bijbelse criteria op ons laten inwerken, wordt duidelijk dat christenen alles moeten doen om de vrede te beschermen of te herstellen.

Maria en de vrede

Precies vijf jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog, op 15 augustus 1950, kondigde in Rome paus Pius XII het dogma van Maria Tenhemelopneming af. Al in de vroege Kerk leeft onder christenen breed het geloof dat Maria, als eerste van de gelovigen, haar Zoon heeft mogen volgen in de opstanding. In de Rooms-Katholieke traditie heeft Maria de titel *Koningin van de vrede*. Wij mogen, volgens de katholieke spiritualiteit, ons toevertrouwen aan haar gebed. Maria brengt ons bij Christus als onze Vrede. De huidige toestand van de wereld zet het handhaven van de wereldvrede hoog op de agenda. De christelijke kerken en de andere wereldgodsdiensten behoren tot de zogenaamde *soft powers* in onze wereld. Verreweg de meeste wereldburgers zijn nog steeds op hun geloof aanspreekbaar. Tegen die achtergrond is het belangrijk om alle spirituele krachten in de wereld te bundelen en te zoeken naar vrede. In deze zomertijd mogen wij dankbaar zijn voor onze vrije dagen maar tegelijk zijn wij geroepen om te bidden en te

werken aan vrede. *Zalig die vrede brengen*, zegt Jezus, *want zij zullen kinderen van God genoemd worden*.

Mgr. Dr. Gerard de Korte

Agenda

In verband met de vakantieperiode is er voor de maanden juli en augustus geen agenda van de bischop

Benoemingen/ontslagen

Er zijn in deze periode geen wijzigingen in de benoemingen of ontslagen.

Jubilea

25 jaar diaken

25 september

J.H.M. van Grinsven diaken emeritaat, Leegwaterlaan 115, 5223 DS 's-Hertogenbosch

Rectificatie

In de vorige nieuwsbrief is per ongeluk een fout gemaakt bij het jubileum van **L.H.M. Kessels mhm** pastor-assistent Uden, Botermarkt 139, 5404 NV Uden. Er is gepubliceerd dat hij 70 jaar priester is maar dit moet zijn **60 jaar**

Psalmen: verzoening en hoop

In het jodendom is sprake van twee vormen van verzoening: tussen mens en God en tussen mensen onderling. In de Hebreeuwse Bijbel (het 'Oude

Testament') ligt het accent op de verzoening van God en mens. Dat wordt bewerkstelligd door het brengen van offers. Het woord 'verzoenen' staat centraal in Leviticus 16, het hoofdstuk over de Grote Verzoendag en niet toevallig precies in het midden van de Tora. Op deze dag ging de hogepriester het heilige der heiligen binnen om verzoening te vragen voor zichzelf, zijn naasten en het hele volk. In

70 na Chr. kwam door de verwoesting van de Tweede tempel een einde aan de offercultus. Grote Verzoendag werd, naast een dag van inkeer en verzoening met God, dé dag van verzoening met de medemens. Volgens de Talmoed (Yoma 85b) zijn inkeer, verzoening met God en verzoening met de medemens alle drie onlosmakelijk verbonden. Zo kan het verhaal van God en mensen verder.

In een aantal Bijbelteksten heeft het woord 'verzoenen' de betekenis 'vergeven'. In Psalm 78 bijvoorbeeld blikt de psalmist terug op de geschiedenis van Israël met God. Het volk schiet tekort maar God vergeeft het telkens weer (vers 38). De psalm eindigt met de uitverkiezing van Sion en David. Psalm 79 vertelt van de verwoesting van de Eerste Tempel. De psalmist roept in alle ellende tot God (vers 9): 'Help ons God (...) red ons, vergeef onze zonden, omwille van uw naam'. Psalm 65 is een danklied tot God. God is rechtvaardig, de schepper en schenker van overvloed. Hij is nabij en benader-

baar, hij verhoort gebeden en luistert naar wie zijn zonden belijdt: 'Hoe talrijk onze zonden ook zijn / u scheldt ze kwijt, u wilt ze vergeven.' Psalm 65 wordt niet toevallig gebeden op Grote Verzoendag.

De Bijbel staat in het teken van toekomst. Verwachting en hoop gebaseerd op vertrouwen in Gods gerechtigheid en trouw. De Psalmen getuigen hier keer op keer van. God is de hoop voor

armen (9,19) en voor wie bedreigd wordt (62,6). Ook wie zondigt, mag op hem vertrouwen (Psalm 25). 'Want u bent de God die mij redt, op u blijf ik hopen, elke dag weer' (Ps. 25,5).

Tineke de Lange

JBDB

Jong & Katholiek, je bent niet alleen!

Voel jij je soms alleen als enige jongere in de kerk? Als enige jongere die interesse heeft in het (katholieke) geloof? Je bent niet de enige! Voel je welkom om aan te sluiten bij onze ontmoetingsmomenten.

Agenda JBDB

12.09.24 Verdiepingsavond

27.09.24 JBDB café

03.10.20 Verdiepingsavond

17.10.24 Verdiepingsavond

27.10.24 JBDB viert

02.11.24 Katholieke jongerendag

22.11.24 tot en met

24.11.24 JBDB-Weekend en
Wereldjongerendag

29.11.24 JBDB café

Neem gerust contact met ons op
bij vragen via:

jongeren@bisdomdenbosch.nl of
073 523 20 61 (ook Whatsapp
mogelijk).

We kijken er naar uit je te
ontmoeten!

Ingrid:
073-5232061

Bisschoppelijk
gedelegeerde René

Aletta:
073-5232065

www.jbdb.nl
jongeren@bisdomdenbosch.nl
TEAM JBDB

Ten dienste van de Kerk

*'Jesus ging tegenover de offer-
kist zitten en zag dat een arme
weduwe er twee penningen, ter
waarde van een cent, in wierp'.*

In deze schriftperikoop (Mc 12,
41-44) geeft de vrouw alles, zon-
der te weten wat met haar pen-
ningskes zal gebeuren. Ze gaf al-
les waarvan ze leven moest. Dat
het weinig was, deed niet ter
zake.

Zo geven priesters, diakens en
andere pastorale krachten hun
leven en hun talenten. Welke
die talenten zijn, is niet zo rele-
vant. Belangrijker is dat zij hun
leven geven met geloof en ver-
trouwen.

In een steeds meer geseculari-
seerde samenleving, die

gekenmerkt wordt door een
sterk individualisme, proberen
we gemeenschap op te bouwen
in de Heer. Paus Franciscus
roept de Kerk op tot missionaire
verandering en onze bisschop
Mgr. Gerard de Korte nodigt de
parochies uit om -ondanks de
krimp en de kwetsbaarheid van
de Kerk- eerste prioriteit te ge-
ven aan missionair pastoraat.

In de toekomst zal er dan ook
steeds meer vraag zijn naar
mensen die vanuit een levendige
relatie met Christus en zijn men-
sen, zich met grote kundigheid
inzetten voor onze Kerk. De
(deeltijd)opleidingen die op het
Sint-Janscentrum in Den Bosch
worden aangeboden, willen
daarin voorzien.

Meer informatie: www.sint-jans-centrum.nl / www.bisdomdenbosch.nl/opleiding-vorming

Hoor je Mij?

Hoor je Mij? Tipje van de sluier

Waalre maakt zich klaar voor de
ontvangst van gezinnen uit ons
bisdom voor de gezinsbedevaart-
van-één-dag HOOR JE MIJ?
Dit evenement vindt plaats op
zaterdag 31 augustus aan-
staande. Wat gaan we die dag
eigenlijk doen?

De indeling van deze familiedag
lijkt op die van de voorgaande
jaren: opening, workshopjes en
gelegenheid elkaar te ontmoeten,
met tot slot de eucharistie-
viering met Mgr. de Korte.

De gezinsbedevaart staat dit
jaar in het teken van het Jaar
van Gebed. Paus Franciscus ver-
langt naar een 'symfonie van ge-
beden'. 'Hoor je mij?' zal een
klein instrument zijn in die grote
symfonie van de Kerk.

In Waalre neemt de heilige Willi-
brord ons mee in hoe je kunt

bidden. Wist je dat je zingend
kunt bidden, dat je God in de
natuur kunt ontdekken, en dat
je God bij uitstek vindt in de
stilte? We gaan ervaren dat men-
sen hun mooiste kunstwerken
maken voor God, omdat je God
kunt vinden in alles wat goed,
mooi en waar is. Natuurlijk gaan
we ook zelf knutselen.

Zoals inmiddels traditie is, word
je, als je dat wilt, met de bus
opgehaald en thuisgebracht. En
de frietkar is ook weer gereser-
veerd. We wachten op jullie!
Meer informatie en de mogelijk-
heid om in te schrijven zijn te
vinden op de homepage van de
bisdomwebsite onder 'Hoor je
Mij?'.

Let op: Inschrijven is mogelijk
tot uiterlijk 1 augustus 2024!

Rome 2025

Van **27 april t/m 2 mei** is de na-
tionale bedevaart naar Rome in
het heilig jaar 2025.

Inmiddels is de inschrijving geo-
pend. Vanuit alle bisdommen sa-
men organiseert bedevaartorga-
nisatie *Huis voor de Pelgrim* één
grote, gezamenlijke bedevaart
naar Rome.

Samen zijn we letterlijk die Pel-
grims van Hoop!

Families

Het bisdom van 's-Hertogenbosch nodigt uitdrukkelijk gezinnen uit om mee te gaan. Voor hen gelden speciale arrangementen. Bovendien organiseert ons bisdom een gezinsprogramma. Dat programma sluit aan bij de nationale bedevaartsmomenten, maar heeft een op kinderen -van verschillende leeftijden- toegesneden programma.

Ook is er nog vrije tijd, om samen een terrasje te pikken, een ijsje of pizzapunt te eten. In deze nieuwsbrief en op de website van het bisdom en van het Huis voor de Pelgrim vindt u meer informatie over deze reis.

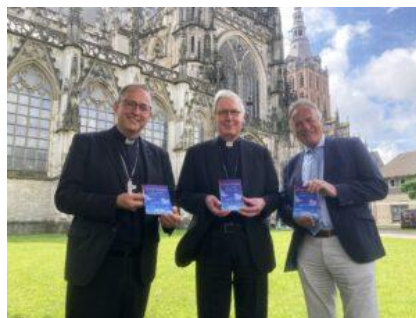
Laat ook uw parochie weten dat u gaat. De parochie kan contact opnemen met de afdeling familiëpastoraat voor speciale arrangementen voor de gezinnen. De ruimte voor gezinnen is beperkt. Meld u daarom snel aan!

Wij wensen u een hele fijne vakantie toe!

Onze Vader

Als voorbereiding op het Heilig Jaar 2025 staat in het jaar 2024 het gebed centraal. Een van de belangrijkste gebeden is het Onze Vader. Uitgeverij Adveniat heeft in samenwerking met de landelijke projectgroep Heilig Jaar dit meditatieboekje over het Onze Vader uitgegeven. Daarin staan gebeden, meditaties en belevingsverhalen. Pater Jan Hulshof heeft een bezinnende tekst bij elke bede van het Onze Vader geschreven. Verder zijn er teksten en gedachten te lezen van onder anderen paus Franciscus, Manon Vanderkaa, Eric Borgman, Clara Sies, Titus Brandsma en de twee genoemde bisschoppen.

Het inspiratieboekje 'Onze Vader die in de hemel zijt' is uitgegeven bij Adveniat.

Vanwege de vakantieperiode zal er in augustus geen nieuwsbrief van het bisdom verschijnen.

Gerardusfonds

Bisschop de Korte steunt graag diaconale en oecumenische projecten.

In dat kader is het **Gerardusfonds** opgericht.

Als u de bisschop wilt steunen, kunt u een gift overmaken. Uw schenking is welkom op bankrekeningnummer:

NL48 ABNA 0403 9331 10

ten name van:
Gerardusfonds Den Bosch

Bij voorbaat veel dank!

Colofon

NieuwsBrief is een uitgave van **bisdom van 's-Hertogenbosch**. De *BisdomNieuwsbrief* wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds NL63 INGB 0001 3284 65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief graag doorgeven via mail: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:
Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres:
Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch

T 073 523 20 20

E info@bisdomdenbosch.nl

W www.bisdomdenbosch.nl